

Викимедија Србије

Дечанска 4/3

11000 Београд

011/3348-468

kancelarija@vikimedija.org

rs.wikimedia.org

РАДНА ВЕРЗИЈА СТРАТЕГИЈЕ ВИКИМЕДИЈЕ СРБИЈЕ ЗА ПЕРИОД ОД 1. ЈАНУАРА 2018. ДО 31. ДЕЦЕМБРА 2020.

Садржај

О Викимедији Србије	3
Визија	3
Мисија	4
Задужбина Викимедија и Викимедијин покрет	4
Историјат Викимедије Србије	5
СВОТ анализа	5
Заинтересоване стране	6
Стратешки фокус	8
Википедија у образовању	8
Циљеви	8
Потенцијали	8
Индикатори перформанси	9
Остваривање фокуса путем Образовног програма	9
Слободан садржај	9
Циљеви	9
Потенцијали	10
Индикатори перформанси	10
Остваривање фокуса путем ГЛАМ програма	10
Повећање волонтерских капацитета	10
Циљеви	11
Потенцијали	11
Индикатори перформанси	11
Остваривање фокуса путем програма Подршке заједници	11

- прикупља, објављује и умножава информације и одржава односе с јавношћу поводом слободног садржаја
- учествује у налажењу решења научних, друштвених, културних и правних проблема везаних за слободни садржај на националном и међународном нивоу
- прикупља и обрађује научну и стручну литературу у области информационих технологија, информационог друштва, слободног садржаја, лексикографије, енциклопедистике, новинарства, као и у другим областима које су обухваћене Викимедијиним међународним пројектима
- организује, самостално или у сарадњи с другим организацијама, стручне скупове, саветовања, семинаре и друге облике образовања о слободном знању;
- објављује бесплатне публикације о слободном знању
- сарађује с универзитетима, стручним удружењима и другим организацијама из земље и иностранства које се баве слободним знањем.

Задужбина Викимедија и Викимедијин покрет

Задужбина Викимедија је невладина и непрофитна организација која има правну одговорност за Викимедијине пројекте као што су Википедија, Викимедијина остава, Викиречник, Викизворник, Вик иврсте, Викивести, Викикњиге, Викицитат. Задужбина, са седиштем у Сан Франциску, власник је брэнда и логотипа, као и домена и сервера на којима се пројекти налазе.

Везе између Задужбине Викимедија и Викимедије Србије су следеће:

- правна веза - Задужбина Викимедија и Викимедија Србије имају потписан уговор о конституисању односа између ове две организације
- финансијска веза - Викимедија Србије се већински финансира средствима Задужбине Викимедије
- оперативна веза - размена знања и искуства између ове две организације.

Викимедијин покрет је волонтерски покрет у коме учествују бројни огранци, тематске организације, корисничке групе и други ентитети. Викимедија Србије је огранак који учествује у међународним пројектима и конференцијама преносећи знања и искуства из локалне средине.

Историјат Викимедије Србије

Викимедија Србије или Wikimedia Serbia је основана 3. децембра 2005. године као Викимедија Србије и Црне Горе и тада је био пети формиран регионални огранак у свету. Након раздруживања Србије и Црне Горе, огранак је променио име у Викимедија Србије. Седиште удружења је у Београду.

Прве активности организације биле су фокусиране на јачање заједнице која је била окупљена око Википедије, да би се потом појавила идеја о увођењу Википедије у

наставу. Образовни програм постао је један од најразвијенијих програма организације. Поред њега, први финансирани пројекти били су *Free Knowledge for Free people* и фото-такмичење Wiki Loves Monuments.

Важно је напоменути да је Викимедија Србије била званични носилац пројекта Creative Commons. Дана 15. децембра 2007. године, завршена је имплементација Creative Commons лиценци у правни систем Србије, по строгим правилима међународне Creative Commons процедуре. Од тог дана су националне Creative Commons лиценце, усклађене с националним језиком и правом, међународно признате и укључене у међународни систем лицецирања.

У 2012. години организација добија први годишњи грант од Задужбине и отвара канцеларију са седиштем у Београду. Од 2012. до 2017. мења се број и структура запослених у складу са повећањем активности и пројеката. Тренутно постојеће позиције су: Менаџер пројеката и заједнице, Менаџер образовног програма, Менаџер комуникација и Менаџер канцеларије.

СВОТ анализа

У оквиру СВОТ анализе представљене су интерне снаге и слабости организације на које ВМРС може утицати — јачати снаге, смањити слабости, као и екстерне могућности и претње које организација може искористити (могућности) односно заобићи (претње).

Викимедија Србије	Снаге/могућности	Слабости/претње
Интерне	Снаге: <ul style="list-style-type: none"> • изграђена организација са добрим реномеом • јасна и чврста структура запослених и Управног одбора • способност да се пројекти и активности реализују успешно и до краја • изграђена добра партнерства • добри односи са Задужбином 	Слабости: <ul style="list-style-type: none"> • мотивација волонтера је променљива па самим тим и волонтерски капацитет ВМРС • недостатак фокуса у погледу програма • недостатак повезаности између заједнице ВМРС и заједнице Википедије на српском језику • недовољна заступљеност других Викимедијиних пројеката у активностима организације
Екстерне	Могућности:	Претње:

	<ul style="list-style-type: none"> • остваривање сарадњи на основу реализованих пројеката • перцепција појединаца и институција у вези са могућностима за ослобађање садржаја • пружање финансијске и друге подршке за реализацију пројеката од стране релевантних институција (министарства, амбасаде, фондови...) • непостојање других организација у Србији које се баве прикупљањем и ширењем слободног садржаја 	<ul style="list-style-type: none"> • постојање затворених институција неспремних за сарадњу • неразумевање концепта слободног знања од стране потенцијалних партнера • потпуна финансијска зависност од Задужбине Викимедија • техничка неопремљеност партнерских институција
--	--	---

Заинтересоване стране

У спровођењу својих активности и кроз спровођење ове стратегије Викимедија Србије укључује одређене заинтересоване стране. Свака од њих има значај и начине на које се може укључити и утицати на рад организације. Све то представљено је у следећој табели:

Заинтересоване стране	Значај	Начини увођења интересних страна у пројекте ВМРС
Уредници Викимедијиних пројеката	Уређују садржај на Википедији и другим Викимедијиним пројектима; повећавају слободан садржај на интернету.	<ul style="list-style-type: none"> • обуке и радионице одржане од стране уредника • анимирање/едукација нових уредника Викимедијиних пројеката • ширење здравог духа у заједници
Појединци и организације који поседују релевантни садржај (ГЛАМ институције)	Поседују литературу која се може користити за писање чланака или мултимедијални материјал који може бити ослобођен.	<ul style="list-style-type: none"> • уређивачки маратони • ослобађање садржаја • коришћење Вики платформе у ГЛАМ институцијама

		<ul style="list-style-type: none"> • коришћење Creative Commons лиценци
Образовне институције	Википедији је место у образовању, па су самим тим образовне институције најрелевантнији партнери за увођење и коришћење Википедије у настави.	<ul style="list-style-type: none"> • увођење и коришћење Вики пројеката у настави и учењу • обучавање и упознавање наставног особља са радом на Вики пројектима
Задужбина Викимедија	Обезбеђивање финансијских средстава за реализацију програма и активности. Задужбина такође има и саветодавну улогу.	<ul style="list-style-type: none"> • саветодавна улога у погледу реализације активности и пројеката • техничка помоћ • финансијска помоћ
Огранци Задужбине Викимедија	Регионална и међународна сарадња зарад остваривања заједничких циљева.	<ul style="list-style-type: none"> • остваривање регионалних и међународних сарадњи кроз организацију заједничких пројеката и дељење искустава
Медији	Корисници садржаја Викимедијиних пројеката и средство комуницирања Викимедије Србије са широм јавношћу	<ul style="list-style-type: none"> • остваривање сарадњи са медијским партнерима • размена садржаја • едукација шире јавности путем медијских канала

Стратешки фокус

Википедија у образовању

Википедији је место у образовању па ће Викимедија Србије у периоду од 2018. до 2020. наставити са проактивним приступом у остваривању нових и јачању постојећих сарадњи са образовним институцијама. Модели сарадње са образовним институцијама развијају се дуги низ година током којих су уведене бројне новине. Осим наставка рада на имплементацији иновативних пројеката, Викимедија Србије ће се фокусирати на

увођење Вики алата у настави у средњим школама, чиме ће се средњошколци подстаћи да самостално уређују Википедију и њој сродне пројекте.

Значајан сегмент на коме ће се радити су и остваривање сарадњи са вишим школама и факултетима. У том погледу ће се настојати да Википедија постоји самостално у високом образовању односно да студенти пролазе обуку уређивања Википедије независно од било ког предмета на факултетима за шта ће добијати ЕСПБ бодове.

Организација ће применити “top-down” приступ у оквиру овог фокуса чиме ће се остварити много већи утицај и стећи већи број сарадника. Највише ће помоћи укључивање и едукација наставника о Вики алатима које могу применити у настави кроз акредитоване семинаре и подршку релеватних институција.

Циљеви

- креирање слободног садржаја на Викимедијиним пројектима
- активно коришћење Вики платформе у настави и образовању
- осамостаљивање наставног особља и ученика/студената у коришћењу и уређивању Википедије и других Викимедијиних пројеката
- развијање сродних Вики пројеката у академском окружењу
- децентрализација активности на нивоу Србије
- едукација запослених у образовним институцијама о Вики пројектима и слободним лиценцама
- повећање видљивости организације у академском окружењу

Потенцијали

Потенцијалне циљне групе у оквиру овог фокуса су средње школе, више школе и факултети у градовима Србије. Поред образовних институција овог типа, радиће се на остваривању сарадње са другим организацијама, као што су удружења професора, студентске организације, невладине организације за младе, канцеларије за младе, организације које се баве неформалним образовањем итд.

Индикатори перформанси

- написани и допуњени чланци на Википедији
- активни уредници
- нови уредници
- наставници који су похађали акредитоване семинаре
- остварене сарадње са образовним институцијама

Остваривање фокуса путем Образовног програма

Образовни програм је најстарији и најразвијенији програм Викимедије Србије и један је од главних снага организације. У наредне три године, Викимедија Србије ће наставити да ради на његовом развоју. У оквиру програма радиће се на едукацији ученика и студената, наставника и асистената/професора из образовних институција у погледу уређивања Вики пројеката, на добијању подршке од релевантних институција, организовању догађаја у циљу анимирања волонтера који ће учествовати у реализацији пројеката итд.

Слободан садржај

Креирање слободног садржаја један је од фокуса којем ће Викимедија Србије стремити. Под слободним садржајем подразумева се текстуални материјал и мултимедијалне датотеке разних врста под Creative Commons лиценцом. У оквиру овог фокуса примениће се проактиван приступ релевантним организацијама и појединцима у оквиру чега ће се радити на промоцији слободног знања и бољем разумевању слободних лиценци. Повећање слободног садржаја оствариваће се кроз различите пројекте и активности организације. Када се говори о својствима слободног садржаја, Викимедија Србије ће се фокусирати на квалитет садржаја и његову корисност у погледу енциклопедијској значаја.

Циљеви

- обогаћивање Викимедијиних пројеката недостајућим садржајима
- осамостаљивање сарадника и партнера у погледу коришћења Википедије и њених сродних пројеката
- подизање свести шире јавности о значају слободног садржаја на интернету
- боље разумевање слободних лиценци од стране институција и појединаца и обучавање носилаца ауторских права о предностима објављивања материјала под слободним лиценцама
- ширење мреже сарадника и партнера

Потенцијали

Потенцијалне циљне групе у оквиру овог фокуса су ГЛАМ партнери (музеји, архиви, библиотеке, галерије, институције од јавног значаја), уметници, појединци, организације сличних делатности са којима се може остварити сарадња.

Индикатори перформанси

- остварене ГЛАМ сарадње
- ослобођене мултимедијалне датотеке постављене на Вики пројекте

Викимедија Србије

Дечанска 4/3

11000 Београд

011/3348-468

kancelarija@vikimedija.org

rs.wikimedia.org

Потенцијали

Потенцијалне циљне групе у оквиру овог фокуса су нови и постојећи уредници Википедије, нови и постојећи волонтери Викимедије Србије који учествују у пројектима, чланови Управног одбора који управљају организацијом у свом волонтерском капацитету.

Индикатори перформанси

- уредници Википедије који су укључени у пројекте Викимедије Србије
- активни волонтери Викимедије Србије
- нови волонтери Викимедије Србије

Остваривање фокуса путем програма Подршке заједници

Овај програм ће највише служити за повећање и јачање волонтерских капацитета Викимедије Србије. Потребно је осмишљавати нове и развијати постојеће пројекте и активности у циљу пружања подршке заједници. Она се огледа у обезбеђивању инфраструктуре за уреднике, организовању догађаја у циљу умрежавања уредника и волонтера, помоћ у виду обучавања нових уредника, итд.

